

בש"פ 5818/16 - פ ע א נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5818/16

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
פ ע א

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 13.7.2016 במ"ת 3358-03-16 שניתנה על-ידי
כבוד השופטת מ' ברק-נבו

תאריך הישיבה: כ"ז בתמוז התשע"ו (2.8.2016)

בשם העורר: עו"ד צופית טל

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 13.7.2016 (מ"ת 3358-03-16, השופטת מ' ברק נבו). בית המשפט המחוזי דחה בקשה שהגיש העורר לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 2.3.2016 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות אלימות שונות נגד אשתו וילדיו. לפי המתואר בכתב האישום, היחסים בין העורר לאשתו (להלן: המתלוננת) אינם יציבים מזה מספר שנים. בשנת 2003 ביקשה המתלוננת להתגרש מהעורר אולם הוא סירב לכך. העורר המשיך להתגורר בבית המשפחה אך לן בנפרד מהמתלוננת, ובהמשך עבר להתגורר בחדר נפרד בחצר הבית. לעורר ולמתלוננת חמישה ילדים משותפים, ביניהם א', שהוא כבר בגיר, והקטינים י' ו-ב'. כפי שנטען בכתב האישום, ביום 3.9.2015 התפתח ויכוח בין המתלוננת לעורר, במסגרתו נטל העורר סכין וניסה לדקור את המתלוננת בבטנה. המתלוננת נפגעה בידה מן הסכין כאשר התגוננה מפניו של העורר. בהמשך לכך, ניסה הקטין י' למנוע מן העורר להמשיך ולפגוע במתלוננת, ובתגובה לכך דקר אותו העורר בגבו. כמו כן, העורר כיוון את הסכין לצווארה של המתלוננת וצעק לעברה כי הוא מתכוון להרוג אותה. בשלב זה ניסה הקטין ב' למשוך את העורר מן המתלוננת, ובעקבות זאת עזב העורר את הבית. כתוצאה ממעשיו של העורר נגרם למתלוננת חתך עמוק בידה ופגיעה בעצב היד, והיא נזקקה לניתוח ולהמשך טיפול פיזיותראפי ותרופתי. ל-י' נגרם פצע דקירה בגבו והוא קיבל טיפול אנטיביוטי. כמתואר בכתב האישום, המתלוננת וילדיה החליטו שלא לערב את רשויות החוק בעניין בשל חששם מהעורר. עוד נטען בכתב האישום כי בהמשך להתרחשות המתוארת, הזמין העורר את בניו א' ו-י' לנסוע עמו ברכב. העורר דיבר סרה במתלוננת ובעקבות זאת יצא י' מהרכב. לאחר מכן, נטען שהעורר אמר ל-א' כי הוא מצטער שלא הרג את המתלוננת, גם אם בשל כך היה צריך לשבת בכלא. בעקבות זאת, שיתפו א' ו-י' את המתלוננת בחששם מכך שהעורר יפגע בה שוב. לבסוף, לאחר אירוע שבו י' שתה אלכוהול בכמות גדולה ואושפז בבית החולים, הגישה המתלוננת תלונה במשטרה נגד העורר.

3. בגין המעשים המתוארים לעיל יוחסו לעורר העבירות הבאות: חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיפים 329(א) ו-329(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), תקיפת קטין לפי סעיף 638(ב) סיפא לחוק ואיומים לפי סעיף 192 לחוק.

4. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו, וביום 22.3.2016 נערך דיון בבית המשפט המחוזי בבקשה זו. בדיון הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אולם ביקש לבחון את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר או למעצר בפקוח אלקטרוני. בהמשך לכך, הורה בית המשפט המחוזי (השופט ד' עטר) על הגשת תסקיר בעניינו של העורר.

5. בהמשך לכך, ביום 8.5.2016 ניתן תסקיר המעצר בעניינו של העורר. תסקיר זה העלה תמונה בעייתית, בשים לב לכך שהעורר לא הודה בהתנהגות אלימה כלפי המתלוננת ותאר עצמו כמי שמנהל אורח חיים תקין, וזאת חרף העובדה שהוא הורשע בעבר בעבירות אלימות כלפי המתלוננת. כמו כן, תוארו בתסקיר תחושות הפחד של המתלוננת מן העורר בשל האפשרות שישוב לפגוע בה. בהתייחס למפקחים המוצעים צוין כי הם אינם מגלים כלפי העורר יחס ביקורתי ויתקשו לשמש גורמים ממתנים וסמכותיים עבורו. בסיכומו של דבר, התסקיר הסתיים בהמלצה שלא לשחרר את העורר, נוכח הסיכון הבולט הנשקף ממנו ובשל הצורך להבטיח את הפרדה בינו לבין המתלוננת וילדיהם המשותפים.

6. ביום 15.5.2016, לאחר שקיבל את התסקיר ושמע את טיעוני הצדדים ביחס אליו, הורה בית המשפט המחוזי (השופט מ' ברנט) על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי בעניינו של העורר חלה חזקת מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). בית המשפט המחוזי ציין כי העורר כבר הורשע בעבר בגין מעשי אלימות שנקט כלפי המתלוננת ואף ריצה עונש מאסר. כמו כן, בית המשפט המחוזי ציין את חששה של המתלוננת מהעורר נוכח הנזק הפיזי שנגרם לה וכן על רקע העובדה שהסכסוך בין העורר לביתה וילדיה שריר וקיים. בית המשפט המחוזי הוסיף

והתייחס להתרשמותו של שירות המבחן בתסקיר שהוגש בעניינו של העורר לפיה נשקפת מהעורר מסוכנות גבוהה. בשים לב לכל האמור, בית המשפט המחוזי קבע כי לא ניתן לתת בעורר את האמון הדרוש לשם שחרורו לחלופת מעצר, אף לא כזו שנמצאת בריחוק גאוגרפי ממקום מגורי המתלוננת וילדיה. בית המשפט המחוזי ציין כי במקרי אלימות במשפחה אין בהכרח די בריחוק גאוגרפי כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן הגורם האלים, נוכח אופיין המתפרץ והבלתי נשלט של עבירות אלה.

7. ביום 29.6.2016 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים. בבקשה הציע העורר חלופות נוספות למעצר בית ולמפקחים אחרים, אשר מצויים מרחק 90 ק"מ מביתם של המתלוננת וילדיה. העורר ביקש כי בית המשפט המחוזי יורה על עריכת תסקיר משלים שיבחן את החלופות המוצעות, ובהמשך לכך – יורה על שחרורו לחלופות אלו למעצר בית או למעצר באיזוק אלקטרוני. כמו כן, ביקש העורר כי התסקיר יערך על ידי קצין מבחן דובר ערבית, שכן לשיטתו, לא הובן כראוי בעת שהוכן התסקיר הקודם בעניינו.

8. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה לעיון חוזר, בקבעו כי לא מתקיימים בה התנאים הקבועים בסעיף 52 לחוק המעצרים. באופן יותר ספציפי, בית המשפט המחוזי קבע כי מאז ניתנה ההחלטה בעניינו של העורר חלפו פחות מחודשיים ואין בכך כדי להצדיק עיון חוזר בה. בית המשפט המחוזי אף הוסיף וחזר על אמירותיו לעניין אופיין של עבירות אלימות במשפחה והקושי לאיין את מסוכנותם של הנאשמים בעבירות אלה, אף כאשר הם מצויים בחלופת מעצר מרוחקת גאוגרפית. לבסוף, בית המשפט המחוזי ציין כי בהמשך, כאשר יחלוף פרק זמן ניכר, ניתן יהיה לשקול את הבקשה לעיון חוזר בתנאי המעצר.

הערר

9. הערר שבפני מופנה כנגד החלטתו זו של בית המשפט המחוזי. העורר מציין כי הוא שוהה במעצר זה כחמישה חודשים וכי המעצר מהווה עבורו גורם מרתיע ומסוכנותו הופחתה בשל כך. עוד טוען העורר כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שקבע שפרק זמן של חודשיים מיום ההחלטה על מעצרו עד תום ההליכים אינו מספיק כדי לענות על התנאים הנדרשים לעיון חוזר בתנאי המעצר. כמו כן, העורר מציין כי בית המשפט המחוזי לא ייחס את המשקל הראוי לכך שהמועדים הראשונים לשמיעת הוכחות בתיק נקבעו לסוף חודש ספטמבר 2016 ולתחילת חודש אוקטובר 2016. כך, נטען כי עד שיחל הליך ההוכחות יהיה העורר כבר מצוי במעצר למעלה משבעה חודשים.

10. נוכח האמור, העורר טוען כי יש לאפשר את שחרורו לחלופת מעצר או לחלופין להורות על מעצרו באיזוק אלקטרוני, תוך עיבוי חלופות המעצר המוצעות לצד הטלת ערבויות ותנאים נלווים אחרים. העורר מציין כי באפשרותו להציע מספר מפקחים וכן מוסיף כי הוא מסכים לשיתוף פעולה מלא עם שירות המבחן, לרבות במתכונת של התערבות טיפולית, וזאת בניגוד לאמור בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו בהליך המעצר עד תום ההליכים. העורר אף חוזר על בקשתו כי יתאפשר לו להיפגש עם קצין מבחן הדובר את שפתו על מנת לאפשר לו להתבטא באופן ברור וללא חסמים. באת-כוחו של העורר שבה והדגישה כי הבקשה מטעמו היא, לשיטתו, צנועה: הזמנת תסקיר נוסף.

11. מנגד, המדינה ביקשה לדחות את הערר תוך שהיא סומכת את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי.

12. בפתח הדברים עמדה באת-כוח המדינה על כך כי אכן לא בשלו התנאים לקיים עיון חוזר בהחלטה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. התסקיר השלילי בעניינו של העורר הוכן אך לפני כחודשיים, ובהקשר זה, כך נטען, מוקד הקושי הוא בעורר ובהתייחסותו לעבירות המיוחסות לו. על כן, לשיטת המדינה, בחינה נוספת של מפקחים חלופיים לא תועיל בנקודת זמן זו.

13. בנוסף, באת-כוח המדינה חזרה והדגישה את הסיכון הגבוה העולה מן העורר להישנות של מעשי אלימות כלפי המתלוננת, גם בהתחשב בעברו הפלילי המכביד. בהקשר זה ציינה באת-כוח המדינה כי העורר הורשע בעבר בעבירה של הדחה בחקירה ביחס לאירוע אלים אחר כלפי המתלוננת, ועל כן הצביעה על קיומו של חשש ממשי מפני שיבוש הליכי משפט אם העורר ישוחרר לחלופת מעצר. כמו כן, ציינה באת-כוח המדינה כי הטענה שהועלתה בערר באשר לשפה שבה התנהלה השיחה עם נציגת שירות המבחן הייתה צריכה להישמע בשלב ההחלטה על מעצר עד תום ההליכים, ולמרות זאת לא הועלתה.

14. להשלמת התמונה, צוין כי בני משפחתו של העורר צפויים להעיד בשלב מוקדם של המשפט.

דין והכרעה

15. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים עמדתי היא שדין הערר להידחות.

16. בעיקרו של דבר, צדק בית המשפט המחוזי וצודקת אף המדינה בכך שבנסיבות העניין לא בשלו התנאים לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. כידוע, בחינתה של העילה לעיון חוזר בהחלטה לעצור נאשם עד תום ההליכים שעניינה חלופת הזמן תיעשה בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנדון, תוך התחשבות במידת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, באופן עמידתו בתנאי חלופת המעצר ובנסיבותיו האישיות (ראו: בש"פ 3362/14 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (21.5.2014), וההפניות המובאות שם). בשים לב לזמן הקצר שחלף מאז ניתנה החלטתו של בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, לתוכן התסקיר שהוגש בעניינו ולחומרת העבירות המיוחסות לו – אני סבורה כי אין מקום לבחון מחדש בשלב זה את ההחלטה שניתנה בעניינו.

17. למעלה מן הצורך אוסיף כי נוכח האמור בתסקיר ומכלול נסיבות העניין דומה כי בשלב זה ההחלטה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים היא ההחלטה שמאזנת נכונה בין מכלול השיקולים הרלוונטיים. זאת, בהתחשב במסוכנות העולה מכתב האישום ומעברו הפלילי של העורר בכלל, ובעבירות דומות לאלו המיוחסות לו כעת בפרט, כמו גם נוכח המורכבות האנהרנטית למקרים של אלימות במשפחה, המצריכה מתן משקל מוגבר לעמדת שירות המבחן (ראו למשל: בש"פ 7626/06 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.9.2006); בש"פ 10312/07 מדינת ישראל נ' י' ש', פסקה 7 (13.12.2007); בש"פ 6739/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.09.2010)).

18. עוד אציין לפני סיום כי אכן יש לעשות כל מאמץ לכך שתסקיר מעצר מטעם שירות המבחן יערך בשפת האם של הנאשם. בענייננו, אין בטענותיו של העורר באשר לכך כדי לשנות ממסקנתי, נוכח התרשמותי בדיון מידעתי את השפה העברית, בשים לב לכך שטענות אלה עלו רק במאוחר, ובעיקר בשל המשקל המכריע שאני מייחסת בנסיבות העניין למכלול האינדיקציות באשר למסוכנותו של העורר.

19. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ו (4.8.2016).

ש ו פ ט ת
